

รายละเอียดโครงการประกวดนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงวัย “แอปปี...สูงวัย”
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

รายละเอียดโครงการ

ชื่อโครงการ “โครงการประกวดนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงวัย “แอปปี...สูงวัย”
ระดับประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569”

หน่วยงาน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์.....
 ผู้รับผิดชอบ นางสาวนันท์ตา พิมพ์มา ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ.....
 โทรศัพท์สำนักงาน 0-2392-5951-9 ต่อ 1801..... มือถือ 0852609401..... e-mail nanthita@sci-educ.nfe.go.th.....

- ☒ ข้อเสนอโครงการใหม่
- ☐ ข้อเสนอโครงการเพิ่มเติม (ระหว่างปีงบประมาณ)
- ☐ ฉบับขออนุมัติโครงการ
- ☐ ฉบับขออนุมัติปรับแก้รายละเอียดโครงการ ครั้งที่.....

S1 :ความเชื่อมโยง/สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ แผนงานนโยบาย และภารกิจ

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ แผนงาน นโยบายและข้อสั่งการ

☒ **แผนส่งเสริมการเรียนรู้(พ.ศ. 2568–2570)**

ประเด็นขับเคลื่อนที่ 2 ขยายโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ 2.1 ขยายโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ในทุกกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางการพัฒนา ข้อ 3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าทดสอบ การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์จริงในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงได้พัฒนาทักษะตามความถนัดและความสนใจ ช่วยเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

☒ **จุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569**

2. ขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้จริง และการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน

2.4 พัฒนาทักษะและอาชีพใหม่ให้กลุ่มวัยเกษียณ เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย สามารถสร้างรายได้ พึ่งพาตนเองได้ และลดภาระพึ่งพิงทางสังคม

☐ **ข้อสั่งการอื่น (ถ้ามี) -**

ความสอดคล้องกับภารกิจที่กฎหมายกำหนด

☒ **พ.ร.บ.ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566**

มาตรา 6 ให้ความหมายให้กรมมีหน้าที่จัดส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- (2) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
- (3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

โดยให้คำนึงถึงความหลากหลาย และความต้องการของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

☒ กฎหมายอื่น เช่น ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง (ถ้ามี) -

หน้าที่และอำนาจ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ตามประกาศกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2567

ข้อ 3 เผยแพร่ ให้บริการวิชาการ และปฏิบัติงานเชื่อมโยงวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมกับ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา และภาคีเครือข่าย

S2 :สรุปเนื้อหาสำคัญของโครงการ

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้เข้าสู่ “สังคมสูงอายุ” (Aging Society) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 71.6 ล้านคน โดยมีผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปประมาณ 13.6 ล้านคน ขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุอายุ 65 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนราว 13–14% ของประชากรทั้งหมด ซึ่งนับเป็นหนึ่งในสัดส่วนที่สูงที่สุดในภูมิภาคอาเซียน โดยในปี พ.ศ. 2566 ข้อมูลจาก ASEAN Statistical Highlights 2024 ระบุว่า ประเทศไทยมีผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 13.4 ของประชากร มากที่สุดในอาเซียน และคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2573 สัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปของไทยจะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 20–21% ของประชากรทั้งหมด

การเข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ส่งผลให้ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม และยังคงมีพลังในการสนับสนุนการพัฒนาสังคม

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงวัย ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสังคมสูงวัย ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ จึงได้จัดทำโครงการ “แอปปี...สูงวัย” ในรูปแบบการประกวดนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะที่จำเป็น อันจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ลดภาระทางสังคม และเสริมสร้างความพร้อมของประเทศไทยในการก้าวสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

2.วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเปิดโอกาสสำหรับผู้สูงวัย ได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดและการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์
- 2.2 เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2.3 เพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2.4 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงวัยให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้
- 2.5 เพื่อส่งเสริมความภาคภูมิใจ สร้างคุณค่าให้กับตนเอง นำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิต

3.กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เชิงผลผลิต (Output)		
1. ผู้สูงวัย อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไปส่งผลงานที่ผ่านการคัดเลือกระดับพื้นที่จากศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา 19 แห่ง (คัดเลือกจากทีมที่ได้รับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศอันดับ 1) จำนวน 20 ผลงาน	1. จำนวนผลงานตามเป้าหมายที่ส่งเข้าประกวด	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดและการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์	2. ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดและการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการได้รับความรู้ ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85
4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความสนใจเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4. ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการเกิดความสนใจเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85
5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดกิจกรรม	5. ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดกิจกรรม	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85
เชิงผลลัพธ์ (Outcomes)		
1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้	1. ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความภาคภูมิใจ สร้างคุณค่าให้กับตนเอง นำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิต	2. ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการเกิดความภาคภูมิใจ สร้างคุณค่าให้กับตนเอง นำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิต	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85

4. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ

กุมภาพันธ์-มิถุนายน 2569

S3 :กิจกรรมและงบประมาณ

5. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	เป้าหมาย		พื้นที่ (ระยะเวลา)	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ (บาท)				งบประมาณ รวม (บาท)
	เชิงปริมาณ (ประเภทเป้าหมาย)	เชิงคุณภาพ (ผลที่ได้รับ)		Q1 (ต.ค.-ธ.ค.68)	Q2 (ม.ค.-มี.ค.69)	Q3 (เม.ย.-มิ.ย.69)	Q4 (ก.ค.-ก.ย.69)	
1. ประสานงานและเตรียมการจัดกิจกรรม 1.1 ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องและกลุ่มศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาทั่วประเทศ 1.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมการประกวดนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงวัย	ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องและกลุ่มศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาทั่วประเทศ รวมทั้งจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมประกวดฯ ในภาพรวม จำนวน 1 งาน	ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องและกลุ่มศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาทั่วประเทศ รวมทั้งจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมประกวดฯ ครบถ้วนตามระยะเวลาที่กำหนด	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์	-	-	13,750	-	13,750
2. กิจกรรมการประกวดนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงวัย (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์)	ผู้ส่งผลงานที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ที่ผ่านการคัดเลือกระดับพื้นที่จากศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา 19 แห่ง (คัดเลือกจากทีมที่ได้รับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศ อันดับ 1) ส่งผลงาน	1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดและการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ 2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความสนใจเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ (30 พ.ค. 2569)	-	-	136,250	-	136,250

กิจกรรมหลัก	เป้าหมาย		พื้นที่ (ระยะเวลา)	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ (บาท)				งบประมาณ
	เชิงปริมาณ (ประเภทเป้าหมาย)	เชิงคุณภาพ (ผลที่ได้รับ)		Q1 (ต.ค.-ธ.ค.68)	Q2 (ม.ค.-มี.ค.69)	Q3 (เม.ย.-มิ.ย.69)	Q4 (ก.ค.-ก.ย.69)	รวม (บาท)
	เข้าประกวด จำนวน 20 ผลงาน	4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความ พึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม						
3. สรุปรายงาน ผลการดำเนินงานโครงการฯ	มีรายงานผลการ ดำเนินงานโครงการฯ จำนวน 1 ฉบับ	รายงานผลการดำเนินงาน โครงการมีรายละเอียด ครบถ้วน สมบูรณ์	ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนา การเรียนรู้ทาง วิทยาศาสตร์	-	-	-	-	-
งบประมาณรวมทั้งสิ้น (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)				-	-	150,000	-	150,000

6. เครือข่าย (ถ้ามี) -

7. โครงการที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) -

8. การติดตามและประเมินผลโครงการ

8.1 แบบสอบถามความคิดเห็น

8.2 รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ

9. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ ระบุปัจจัยที่จะทำให้เกิดความเสี่ยงที่โครงการจะดำเนินการไม่ได้ หรือ ดำเนินการแล้ว ไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย/ตัวชี้วัด และการบริหารจัดการ/แก้ไขความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ความเสี่ยง	การบริหารความเสี่ยง
โครงการอาจเผชิญความเสี่ยงด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ซึ่งเกิดได้จากหลายปัจจัย ทั้งในมุมมองของผู้เข้าร่วมและศูนย์ วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ผู้สูงอายุบางคนอาจไม่สามารถส่งผลงานได้ครบตามจำนวนที่กำหนด เนื่องจากข้อจำกัดด้านทักษะ การใช้เทคโนโลยี เวลาหรือความสะดวกในการจัดทำผลงาน ขณะเดียวกันศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาบางแห่งอาจ ประสบข้อจำกัดด้านงบประมาณหรือทรัพยากร ทำให้ไม่สามารถจัดส่งทีมเข้าประกวดได้ครบถ้วนตามเป้าหมาย ความเสี่ยงเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อจำนวนผลงานและทีมที่เข้าร่วม โครงการโดยรวม ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	ใช้กลไกของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาทั่วประเทศเป็น ผู้ประสานงานหลัก โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในการสมัครและจัดส่งผลงาน ทั้งในรูปแบบ เอกสารและระบบออนไลน์ เพื่อลดอุปสรรคด้านการเข้าถึง นอกจากนี้ โครงการยังจะดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกผ่าน ช่องทางที่หลากหลายทั้งระดับพื้นที่และส่วนกลาง เพื่อสร้างการ รับรู้และกระตุ้นให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น และพิจารณาปรับ เกณฑ์ขั้นต่ำในการส่งทีมเข้าประกวดให้มีความยืดหยุ่นตาม บริบทของแต่ละศูนย์

กำหนดการ

ประกวดนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงวัย “แฮปปี้...สูงวัย” ระดับประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ประเภท สิ่งประดิษฐ์เพื่อช่วยเสริมคุณภาพชีวิตด้านการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงวัย

วันเสาร์ที่ 30 พฤษภาคม 2569 ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์

เวลา	รายละเอียด
08.30-09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00-09.10 น.	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม
09.10-09.30 น.	แนะนำคณะกรรมการ/หลักเกณฑ์การประกวด
09.30-12.00 น.	ดำเนินการประกวดแข่งขันนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงวัย ทีมที่ 1-10
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-15.30 น.	ดำเนินการประกวดแข่งขันนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงวัย ทีมที่ 11-20
15.30-16.00 น.	ประชุมคณะกรรมการตัดสิน สรุปผลการประกวด
16.00-16.30 น.	พิธีมอบรางวัล/แขกผู้มีเกียรติถ่ายภาพร่วมกัน

หมายเหตุ : กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม